

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 131 120/99-011043
Signatura: bm5rs103

Oblastní pracoviště č. 13 Olomouc
Okresní pracoviště Šumperk

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Staré Město, okres Šumperk Nádražní 77, 788 32 Staré Město
Identifikátor ředitelství:	600 148 408
IZO školy:	102 680 507
Ředitelka školy:	Mgr. Dagmar Macková
Zřizovatel:	Obec Staré Město, nám. Osvobození 166, 788 32 Staré Město
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Šumperk, Lautnerova 1, 787 01 Šumperk
Termín inspekce:	3. - 4. červen 1999
Inspektoři:	Mgr. Vítězslav Navrátil, Mgr. Danuše Zálešáková
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Podkladová inspekční dokumentace, rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, výchovné plány mateřské školy, režim dne, přehled výchovné práce, tematické plány učiva kontrolovaných předmětů, rozvrh hodin, třídní knihy, učební dokumenty, učebnice, sešity, záznamy z přírodopisných laboratorních prací, žákovské knížky.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Základní údaje o škole:

Základní škola Staré Město, okres Šumperk je zařazena v síti škol jako příspěvková organizace. Škola sdružuje základní školu, mateřskou školu, školní družinu a školní jídelnu. Rada školy je zřízena.

Výchovný program mateřské školy vychází z Programu výchovné práce, SPN Praha 1984, rozpracovaného do Časově tematických plánů, ÚÚVPP Praha 1989.

V základní škole se vyučuje v 1., 6. a 7. ročníku podle vzdělávacího programu Základní škola, ve 2. až 5. ročníku podle vzdělávacího programu Obecná škola, v 8. a 9. ročníku podle upravených učebních dokumentů 18730/91-20.

Při základní škole jsou zřízeny 4 speciální třídy s 1. až 9. ročníkem s celkovým počtem 36 žáků. Součástí školy je trojtřídní mateřská škola, kterou navštěvuje 52 dětí.

Přehled o počtu ročníků a počtu žáků základní školy

Ročník	Počet tříd v ročníku	Celkem žáků v ročníku	Z toho dívek	Počet integrovaných zdravotně postižených žáků
1.	2	30	14	0
2.	2	33	16	1
3.	1	24	13	1
4.	2	37	22	4
5.	1	19	9	4
6.	2	31	17	3
7.	2	32	17	4
8.	1	26	14	1
9.	1	20	9	1
Celkem	14	252	131	19

Hodnocení sledovaných jevů je provedeno na základě kontroly a hospitací v mateřské škole a v předmětech český jazyk (1. stupeň), přírodopis a tělesná výchova (2. stupeň).

1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti

Mateřské škole jsou k dispozici dvě budovy. V jedné z nich jsou provozovány dvě třídy, ve druhé je umístěna další třída a školní jídelna. Vzhledem k menším místnostem pro denní činnosti dětí využívá předškolní zařízení pro řízenou tělesnou výchovu tělocvičnu základní školy. Pro zájmové činnosti slouží ještě další místnost. Řešení tříd je funkční, skýtá dětem rozmanité herní aktivity. Starší nábytek je udržovaný a plní daný účel. Prostorové podmínky umožňují plnit výchovný program. Hračky, hrací kouty, divadelní paravan, loutky a různé rekvizity, učební pomůcky, výtvarný i pracovní materiál a nářadí jsou zastoupeny v dostatečném množství, v dobré kvalitě a jsou běžně užívány ve výchovném procesu.

Pro vyučování českého jazyka na 1. stupni školy (třídy II. A, IV. A, IV. B) jsou využívány kmenové třídy, které jsou prostorově stísněné. Umožňují vhodné uspořádání žakovského a dalšího účelného nábytku, ale prostor pro výuku je velmi omezený. Fond učebnic je dostatečně široký a umožňuje plnit příslušný vzdělávací program. Využité učební pomůcky jsou kvalitní, většinou zhotovené učitelkami. Na stěnách tříd jsou nástěnné pomůcky k aktuálnímu učivu.

Prostorové i materiálně-technické podmínky výuky přírodopisu jsou velmi dobré. Funkčně a esteticky zařízená odborná učebna spojená s kabinetem umožňuje operativní využívání učebních pomůcek a didaktické techniky a vytváří podnětné prostředí pro žáky. Vybavení učebnicemi, učebními pomůckami a didaktickou technikou je dostatečné pro plnění zvoleného vzdělávacího programu.

Pro výuku tělesné výchovy škola využívá vlastní prostornou tělocvičnu s příslušným zázemím. Vybavení tělocvičným nářadím a náčiním, s výjimkovou chybějících dopadových žiněnek pro skok vysoký, umožňuje plnit příslušné učební osnovy. Škola nemá vlastní hřiště a zařízení pro lehkou atletiku. Hřiště (patřící oddílu kopané), které škola využívala pro tělesnou výchovu, bylo zničeno povodněmi a v současné době se obnovuje.

Prostorové podmínky jsou průměrné. Úroveň vybavení je spíše nadprůměrná.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Navštívená třída mateřské školy a třídy 1. stupně vyhovují z hlediska vybavení a vlastností. Není zcela dodržena hygiena zraku žáků ve třídách 1. stupně, kde okna nejsou opatřena žádným clonícím zařízením. U předškolních dětí byly rovnoměrně zastoupeny spontánní a řízené činnosti s přiměřenou psychickou a fyzickou zátěží. Požadavky na děti mateřské školy byly úměrné. Režim dne umožňuje pružně reagovat na zájmy a potřeby dětí.

Rozvrh hodin a přestávek respektuje platné předpisy i pedagogické zásady. O hlavních přestávkách mají žáci možnost relaxovat ve třídách, v počítačové učebně, na chodbách a v případě příznivého počasí ve venkovních prostorách školy. Při vyučování nebylo zjištěno přetěžování žáků neúměrnými požadavky. Pozitivní vztahy mezi učiteli a žáky kladně ovlivňovaly celkovou atmosféru vyučovacích hodin.

Pitný režim škola poskytuje dětem mateřské školy a žákům 1. stupně, na 2. stupni se zatím z organizačních důvodů nepodařilo pitný režim zajistit.

Třída MŠ je podnětně upravena a vyzdobena výtvarnými pracemi dětí a dekorativními pokojovými květinami. Sledované třídy 1. stupně mají běžnou úroveň. Prostředí odborné učebny přírodopisu je estetické. Ve škole je udržována čistota a pořádek.

Psychohygienické podmínky a estetická úroveň sledovaných tříd jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Výchovnou činnost v mateřské škole zabezpečují čtyři odborně a pedagogicky způsobilé učitelky.

Předměty přírodopis a tělesnou výchovu vyučují učitelé s předepsanou způsobilostí. Ze tří učitelek, u kterých byla provedena hospitace v českém jazyce, jedna má požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Ve IV. A vyučuje učitelka s kvalifikací pro 2. stupeň, třídu IV. B učí vychovatelka s dlouholetou pedagogickou praxí ve školní družině a na 1. stupni školy.

Personální podmínky jsou vzhledem k požadované odborné a pedagogické způsobilosti hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Kontrolou výchovných plánů a zápisů v přehledu výchovné práce i provedenými hospitacemi byl zjištěn soulad s Programem výchovné práce v mateřské škole.

Tematické plány učiva sledovaných předmětů jsou zpracovány ve shodě s platnými učebními osnovami. Při kontrole zápisů učiva v třídních knihách a hospitacemi ve vyučování bylo zjištěno, že v předmětech český jazyk a přírodopis jsou učební osnovy plněny. V tělesné výchově se plní podle podmínek a možností školy.

Týdenní počty vyučovacích hodin sledovaných předmětů odpovídají příslušným učebním plánům.

Učební osnovy ve sledovaných předmětech a výchovný program v mateřské škole jsou plněny.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Hospitace byly provedeny ve věkově smíšené třídě mateřské školy u jedné učitelky se zaměřením na ranní hry, ranní cvičení, seznamování s německým jazykem, dramatickou a pracovní výchovu. Na 1. stupni školy byly hospitovány hodiny českého jazyka ve třech třídách.

Probírané učivo navazovalo na předchozí znalosti dětí a žáků. Při výuce učitelky vhodně využily silné emotivní prožitky a získané poznatky z profesionálního divadelního představení, školního výletu a četby. Nové učivo bylo vyvozováno, upevňováno a opakováno věcně i metodicky správně. Žáci byli aktivizováni různými učebními pomůckami, tradičními a také moderními vyučovacími metodami a formami práce. Dětem v mateřské škole i žákům 1. stupně byl poskytován prostor pro spolupráci ve skupině i pro realizaci v samostatné práci. Dětem v MŠ bylo umožněno herní a pohybové vyžití podle jejich zájmů a potřeb. V obou typech škol byly úkoly diferencovány podle schopností dětí. Učitelky správně reagovaly na jejich individuální potřeby. Uplatňovaly mezipředmětové vztahy, zvláště prvky dramatické výchovy, kterými podporovaly u dětí rozvoj fantazie a mluvního projevu. Učitelky formulovaly organizační pokyny a požadavky na pracovní postupy stručně, jasně a srozumitelně. Jejich celkový projev byl kultivovaný, přístup k dětem bezprostřední a partnerský. Přirozená atmosféra ve třídách přispívala velmi dobré vzájemné komunikaci a úspěšným výkonům učitelek i žáků.

V závěru vyučovacích hodin bylo provedeno výstižné shrnutí učiva a slovní zhodnocení. Sešity jsou kontrolovány a pečlivě opravovány.

Výchovné činnosti v mateřské škole a vyučování českého jazyka na 1. stupni školy byly vysoce efektivní, proto je jejich kvalita hodnocena jako vynikající.

Přírodopis

Předmět vyučuje zkušená učitelka s předepsanou způsobilostí. Hospitacemi ve třech hodinách bylo zjištěno, že stanovené výukové cíle navazovaly na učební plán, probírané učivo svým rozsahem a náročností bylo přiměřené schopnostem žáků. Struktura a organizace hodin odpovídaly předmětu a učivu. Individuální zkoušení i hromadné opakování navazovalo na probírané učivo a mělo zpětnovazební charakter. Používané efektivní didaktické metody (problémové učení, skupinová práce) umožňovaly žákům uplatnění aktivity a iniciativy. Při řešení úkolů poskytovala učitelka žákům individuální pomoc. Osvojování učiva vycházelo z vlastního pozorování a zkušeností žáků, bylo založeno na různých činnostech podporujících tvořivé poznávání. Žáci byli vedeni nejen k pamětnému zvládnutí učiva, ale i k jeho aplikaci a pochopení vztahů a souvislostí. Pro časově náročné plnění úkolů při samostatné práci žáků nezůstal prostor na závěrečné hodnocení.

Ve dvou třídách bylo zjištěno, že laboratorní práce nejsou plněny v souladu s časovým plánem, v ostatních třídách navazují na probírané učivo a časový plán. Záznamy z nich mají dobrou úroveň, jsou opravovány a vidovány.

Frekvence známek v žakovských knížkách odpovídá předmětu. Písemné projevy a úprava sešitů jsou na průměrné úrovni. Chybí větší důslednost při jejich kontrole.

Kvalita vyučování ve sledovaných hodinách je hodnocena jako nadprůměrná.

Tělesná výchova

Z organizačních důvodů je tělesná výchova na 2. stupni vyučována ve spojených dvouhodinách, což nepříznivě ovlivňuje plnění specifických cílů tohoto předmětu. Sledovaná dvouhodina byla zaměřena v souladu s učebními osnovami na protahovací a napínací cvičení (strečink), vytrvalostní cvičení a procvičování sportovní hry (softball). Při zahajovacím nástupu žáků učitel oznámil výukový cíl a vydal potřebné organizační pokyny. V průběhu vyučování, zejména při vytrvalostním cvičení a sportovní hře, byli žáci motivováni a aktivizováni soutěžením mezi družstvy. Zvolená metoda cvičení v družstvech byla většinou efektivní. Při průpravném cvičení i v dalším průběhu hodiny učitel jen ojediněle opravoval nesprávné provádění cviků a cvičebních prvků. Ve stavbě hodiny nebyl zařazen závěr hodiny a hodnocení.

Kvalitu vyučování ve sledované dvouhodině tělesné výchovy hodnotí ČŠI jako spíše nadprůměrnou.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Úroveň komunikativních, pohybových, pěveckých a pracovních dovedností dětí v mateřské škole je velmi dobrá. U předškolních dětí ve sledované třídě nebyly zaznamenány výraznější vady výslovnosti. Děti projevily velký zájem o herní způsob seznamování s německým jazykem a aktivně se zapojily. Spolupracovaly a vzájemně se doplňovaly při plnění zadaného úkolu, stejně tak žáci v hospitovaných hodinách v základní škole. Probírané učivo většinou dobře zvládali. V tělesné výchově žáci cvičili se zájmem a byli aktivní ve všech fázích vyučování. Procvičované cvičební dovednosti a návyky v tělesné výchově i vědomosti v přírodopise projevovali na průměrné úrovni.

Hygienické, kulturní a společenské návyky žáků v obou zmiňovaných typech škol jsou na odpovídající úrovni. Ve všech třídách byly zaznamenány pozitivní vztahy mezi žáky navzájem i mezi žáky a učiteli.

Žáci prezentují školu v mnoha soutěžích, v některých dosáhli výrazných úspěchů.

Poskytovanými podněty, pěknými vzájemnými vztahy je vytvářeno prostředí pro pozitivní osobnostní rozvoj dětí v mateřské škole. Výsledky výchovy a vyučování jsou hodnoceny spíše nadprůměrně.

ZÁVĚRY

- Materiálně-technické podmínky umožňují realizovat výchovně-vzdělávací program základní školy a mateřské školy.
- Psychohygienické podmínky v převaze respektují potřeby žáků.
- Program výchovné práce pro mateřské školy a učební osnovy sledovaných předmětů v základní škole jsou plněny.
- Personální podmínky v mateřské škole a pro výuku přírodopisu i tělesné výchovy na 2. stupni jsou vzhledem k odborné a pedagogické způsobilosti vynikající, pro vyučování českého jazyka na 1. stupni nejsou zcela příznivé.
- Ve výchovné práci mateřské školy a ve sledovaných předmětech v základní škole jsou užívány efektivní metody a formy práce s pozitivními výsledky ve vzdělávání a oblasti mravních a sociálních postojů.

Na základě inspekčního zjištění jsou podmínky a průběh vzdělávání hodnoceny spíše nadprůměrně.

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Mgr. Vítězslav Navrátil v. r.

členové týmu Mgr. Danuše Zálešáková v. r.

V Jeseníku dne 9. června 1999

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzala dne 10. června 1999

razítka

Podpis ředitelky školy Mgr. Dagmar Macková v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Obec Staré Město	1999-06-23	131 144/99
Školský úřad: Šumperk	1999-06-23	131 145/99
Rada školy:	1999-06-23	131 146/99

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly doručeny.